

Yadda saxla:

1.Qanaxmanı tez dayandır!

Qanaxmanın tez dayandırılması zamanı ağrı azalır, oynaq, əzələ və orqanlara daha az zərər dəyir. Həmçinin qanaxmanın dayandırılması daha azmüddətli müalicə tələb edir.

2.Fiziki formada ol.

Möhkəm əzələlər qanaxma və oynaq problemlərindən qorunmağa kömək edəcək. Müalicə həkimindən hansı idman və məşq növlərinin münasib olduğunu soruş.

3.Aspirin qəbul etmə.

Aspirin (asetilsalisil turşusu) qanaxmaya səbəb ola bilər. Bəzi dərmanlar qanın laxtalanmasına təsir göstərə bilər. Həkimdən hansı dərmanın zərər verməyəcəyini soruş.

4.Mütəmadi olaraq müalicə həkiminlə məsləhətləş.

ƏLAVƏ MƏLUMAT ALMAQ ÜÇÜN MÜRACİƏT ET:

HEMOFİLİYALI XƏSTƏLƏRİN RESPUBLİKA ASSOSİASİYASI

TEL.: (+99412) 513 15 39

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI SƏHIYYƏ NAZİRLİYİ

ELMİ-PRAKTİK HEMOFİLİYA MƏRKƏZİ

TEL.: (+99412) 431 30 60

Buklet Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin «2011-2015-ci illər üçün hemofiliya xəstəliyi» Dövlət Proqramının icrası üzrə Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin Tədbirlər Planının 2.1-ci bəndinə uyğun olaraq İctimai Səhiyyə və İslahatlar Mərkəzi tərəfindən hazırlanmış və çap edilmişdir. Bukletdə dərc olunanlar Elmi-Praktik Hemofiliya Mərkəzi ilə razılaşdırılmışdır.

Bakı, AZ1122, H. Zərdabi küç., 96

Tel: 431-60-88, Faks: 430-52-85

office@isim.az www.isim.az

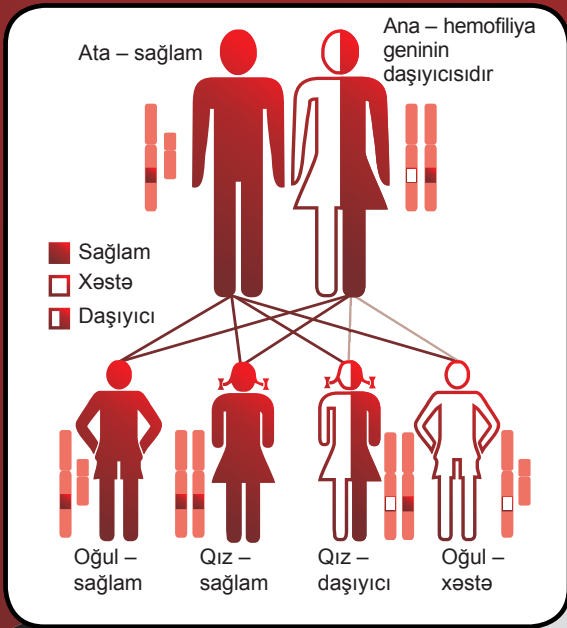
Hemofiliya irsi xəstəlikdir

Hemofiliya nədir?

Hemofiliya valideynlərin genləri ilə ötürülən nadir anadangəlmə xəstəlikdir. Bu xəstəliyə başqalarından yoluxma mümkün deyil. Hemofiliya qanaxma ilə bağlı problemdir. Hemofiliyalı xəstələrin qanında laxtalanma faktoru çatışmır. Bu səbəbdən onlarda qanaxma sağlam insanlara nisbətən daha uzun müddət davam edir.

Hemofiliyaya bəzən ailələrində bu xəstəlik olmayan insanlarda da rast gəlinir. Bu, **sporadik** hemofiliya adlanır. Bu zaman xəstəliyə insanın öz genlərindəki dəyişikliklər səbəb olur.

bunları bilmək vacibdir!

Hemofiliya irsən necə ötürülür?

Hemofiliya valideynlərdən uşaqlara ötürülür. Bu xəstəliyin əsas xüsusiyyəti odur ki, hemofiliya ilə yalnız kişilər xəstələnir, genin ötürücüləri isə qadınlar (qüsurlu genin daşıyıcısı) olur.

Əzələdaxili və oynaqdaxili qanaxmalar aşağıdakılara səbəb olur:

- ağrı və ya “qəribə hiss” (zədə almış oynaq və ya əzələdə)
- ağrı və keyimə (zədə almış oynaq və ya əzələdə)
- oynaq və əzələlərin hərəkətliyi pozulması
- şişkinlik (oynaq və ya əzələdə)

Hemofiliyalı xəstələri necə müalicə edirlər?

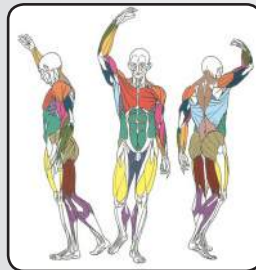
Hazırda hemofiliyanın müalicəsi səmərəli nəticə verir. Çatışmayan laxtalanma faktoru inyeksiya üsulu ilə yeridilir. Qanın laxtalanma faktoru lazımı həcmdə zədələnmiş hissəyə çatdıqda qanaxma dayanır.

Hemofiliyanın əlamətləri hansılardır?

- böyük qançırıqlar
- əzələdaxili və oynaqdaxili qanaxmalar (xüsusilə diz, dirsək, baldırla pəncəni birləşdirən oynaqda)
- nadir qanaxmalar (birdən baş verən və səbəbi bəlli olmayan daxili qanaxmalar)
- kəsiklər, diş çəkdirmə, cərrahi əməliyyatlar, bədbəxt hadisə, xüsusən baş zədələnmələrindən sonra olan uzunmüddətli qanaxmalar

Əzələdaxili və oynaqdaxili qanaxmaların daha çox olduğu nahiyələr:

- çiyin əzələləri
- dirsək oynaq
- bazu əzələləri
- bud əzələləri
- diz oynaq
- baldırla pəncəni birləşdirən oynaq – aşiq-baldır oynaq
- bel əzələləri
- baldır əzələləri

Müalicə aşağıdakı hallarda tələb olunur:

- oynaqdaxili qanaxmalar zamanı
- əzələdaxili (xüsusilə əl və ayaqlarda baş verən) qanaxmalar zamanı
- boyun, ağız, dil, üz və gözlərin zədələnmələri zamanı
- başın güclü zədələnmələri və qeyri-adi baş ağrıları zamanı
- müxtəlif nahiyələrdə daimi və güclü qanaxmalar zamanı
- müxtəlif nahiyələrdə bərk ağrı və şişkinlik zamanı
- əməliyyat vasitəsilə tikişlər tələb olunan hər bir açıq yarada
- qanaxma törədə biləcək hər bir bədbəxt hadisədən sonra

Müalicə MÜTLƏQdir:

- cərrahi əməliyyatdan əvvəl (stomatoloji əməliyyat daxil olmaqla)
- qanaxmaya səbəb ola biləcək hərəkətlərdən əvvəl

Müalicə nə zaman tələb olunmur?

- **Kiçik kəsik və sıyrıntılar.** Bu, təhlükəli deyil
- **Dərin kəsiklər tez-tez adi halda olduğuna nisbətən çox qanayarsa.** Bir qayda olaraq, yaranı basıb saxlamaqla və ya buz qoymaqla qanaxmanı dayandırmaq olar
- **Burun qanaxmasını,** adətən, burunu beş dəqiqə sıxmaqla dayandırmaq olar. Güclü, uzunmüddətli qanaxma zamanı həkimə müraciət etmək lazımdır